

Motion till riksdagen 2024/25:1222

av **Ingemar Kihlström (KD)**

Införande av registrering av testamenten och framtidsfullmakter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt införa ett register för testamenten och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för ett införande av ett register för framtidsfullmakter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett testamente är en persons yttersta vilja och denna sista vilja bör i alla avseenden respekteras och värnas. Det är dock inte ovanligt att testamenten försvinner eller att tvister om testamentens giltighet uppstår när en person avlidit.

Många medborgare undrar om det finns någon myndighet som tillvaratar den avlidnes rätt som man har uttryckt i sitt testamente och ansvarar för att det följs. Att inte följa vad en avliden människa har uttryckt som sin yttersta vilja under sin livstid, ofta efter mycken tankemöda och vånda, samt också kan ha betalat mycket pengar för att få hjälp med att skriva testamente, är synnerligen allvarligt.

Utifrån det faktum att många banker avvecklar möjligheten till bankfack kvarstår i nuläget endast en förvaring hos en advokat eller ett bouppteckningsföretag för

arkivering av ett testamente. Men även om testamentet förvaras i ett arkiv lämnar det inga garantier för att testamentet kommer fram vid personens död, eftersom få om ens någon förutom den som upprättat samt bevittnat testamentet vet om att det existerar.

Vad gäller bouppteckningar och äktenskapsregister är de idag registrerade hos en myndighet medan motsvarande möjlighet saknas för testamenten.

Skatteverket utarbetade 2008 ett förslag till ett testamentesregister, dit testamenten skulle kunna skickas för att sedan skannas in och sparas elektroniskt. Absolut sekretess skulle råda och originalet återsändas. Hanteringen skulle enligt utredningen finansieras med en avgift som erläggs myndigheten vid registrering av testamentet.

Skatteverket bör vara den myndighet som är bäst skickad att inneha ett testamentesregister då myndigheten redan har ansvaret för registrering av dödsfall, utfärdande av dödsfallsintyg och folkbokföring. Vid registrering av dödsfall kan myndigheten uppmärksamma anhöriga om förekomsten av ett testamente.

Att Sverige saknar ett testamentesregister ökar risken för att testamenten inte kommer fram inom rimlig tid efter ett dödsfall. Då registrering saknas ökar också risken för att testamenten förfalskas, förstörs eller helt enkelt kommer bort. Ett testamentesregister är en fråga av det slag som definitivt bör skötas av en myndighet.

I vårt grannland Danmark finns idag ett testamentesregister varifrån man kan inhämta ytterligare information inför ett svenskt genomförande.

En utredning har visat på hur ett register för testamenten kan genomföras har startats av regeringen och den skall slutredovisas 29 augusti 2025.

Ett införande av ett register för testamenten bör genomföras snarast möjligt efter att denna utredningen är klar.

En annan form av dokument som nu för tiden ofta upprättas gällande en persons ekonomi och tillgångar är en framtidsfullmakt. I framtidsfullmakten anges vem som får möjlighet att sköta och förvalta en persons ekonomi när personen själv inte har förmåga att göra det. Tanken med en framtidsfullmakt är att man själv kan avgöra vem som ges detta uppdrag, t.ex. en nära släkting. Då framtidsfullmakten idag inte på något sätt registreras så behöver den som enligt framtidsfullmakten har rätt att sköta en annan persons ekonomi i många fall visa originaldokumentet vid varje aktivitet, vilket är både omständligt och svårt om man bor på annan ort.

Aktörer på finansmarknaden har föreslagit att det införs ett register över framtidsfullmakter. Detaljer om vad registret ska innehålla måste utredas, men registret bör åtminstone omfatta uppgifter om vem som är fullmaktsgivare och fullmaktshavare, datum för upprättande/ikraftträdande/upphörande och fullmaktens omfattning. Ett register skulle inte bara underlätta för bankerna att erbjuda fullmaktshavaren digitala tjänster, utan också göra framtidsfullmakten synlig för andra tredje män och lösa frågan om hur tredje man får kännedom om att en framtidsfullmakt återkallats. Likaså skulle ett registreringskrav också kunna omfatta en kontroll av att fullmakten är formellt korrekt. Idag upptäcks formella brister oftast först när framtidsfullmakten tas i bruk, när det inte längre är möjligt att åtgärda bristerna. Ett register skulle dessutom vara ett naturligt steg för att kunna upprätta och hantera digitala framtidsfullmakter.

Regeringen bör därför uppdras att utreda förutsättningarna för ett testamentesregister samt också utreda förutsättningarna för ett digitalt register för framtidsfullmakter.

Ingemar Kihlström (KD)